

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§4-6.4

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. Ἐπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 3) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

1. Ο Μαντίθεος και ο αδελφός του έφυγαν από την Αθήνα για τον Πόντο, όταν οι Τριάκοντα ανέλαβαν την εξουσία.
2. Ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι οι Τριάκοντα στερούσαν τα πολιτικά δικαιώματα ακόμα και από αυτούς με τους οποίους συνεργάστηκαν για την ανατροπή της δημοκρατίας.
3. Σύμφωνα με τον Μαντίθεο η ξύλινη πινακίδα (τὸ σανίδιον) αποτελεί ισχυρή απόδειξη για αυτούς που υπηρέτησαν στην τάξη των ἱππέων.

β. Να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις

1. «Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε...». Ποιο ιστορικό γεγονός υπαινίσσεται ο Μαντίθεος με τη φράση «πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς»; (μονάδες 2)
2. «οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν>»: Σε τι ακριβώς αναφέρεται ο Μαντίθεος με τη φράση «τῶν τειχῶν καθαιρουμένων»; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Δήμου καταλύσεως άπολογία §§15-17

Ο ομιλητής προσπαθεί να αποδείξει ότι, μολονότι παρέμεινε στην Αθήνα κατά την περίοδο της διακυβέρνησης των Τριάκοντα, δεν υπήρξε συνεργός ή ομοϊδεάτης τους.

Ακόμη, άνδρες δικαστές, αξίζει να προβληματιστείτε και για τις άλλες μου πράξεις· έδειξα δηλαδή τέτοια διαγωγή στις συμφορές της πόλης, ώστε, αν όλοι είχαν τις ίδιες απόψεις με εμένα, κανέναν από σας δε θα είχε πάθει τίποτε. Γιατί στην περίοδο της ολιγαρχίας κανείς δε θα φανεί ότι οδηγήθηκε εξαιτίας μου στη φυλακή, ούτε ότι τιμωρήθηκε κανείς από τους εχθρούς, ούτε ότι ευεργετήθηκε κανείς από τους φίλους. Και αυτό δεν είναι άξιο θαυμασμού· γιατί, εκείνη την εποχή ήταν δύσκολο να κάνει κανείς καλό, αλλά ήταν εύκολο, σ' όποιον ήθελε, να κάνει κακό. Ούτε, πάλι, θα φανώ ότι συμπεριέλαβα κανέναν στον κατάλογο των μη Αθηναίων, ούτε ότι ζήτησα την εύνοια κάποιου δικαστή, ούτε ότι έγινα πλουσιότερος εκμεταλλευόμενος τις δικές σας συμφορές. Κι όμως, αν οργίζεσθε εναντίον των υπευθύνων γι' αυτές τις συμφορές, είναι λογικό να θεωρούνται από σας ανώτεροι αυτοί που δεν έχουν διαπράξει κανένα κακό. Νομίζω ασφαλώς, άνδρες δικαστές, ότι έχω δείξει με τη μεγαλύτερη αξιοπιστία τα δημοκρατικά μου φρονήματα.

Μτφρ. Γ.Α. Ράπτης

B4. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο: **καθαιρουμένων, πολιτείας, καιρόν, δῆμον, σανιδίου**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο)**.

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Θουκυδίδου Ιστορίαι 1 §§ 94-95

(έκδ. των Jones, H.S., Powell, J.E. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1942, ανατ. 1970)

Στο παρακάτω απόσπασμα ο Θουκυδίδης αναφέρεται στην εκστρατεία των Ελλήνων κατά των Περσών με επικεφαλής τον Πausανία μετά τους Περσικούς πολέμους. Ο ιστορικός παρουσιάζει τα γεγονότα που οδήγησαν στην ανάληψη της αρχηγίας από τους Αθηναίους.

Παυσανίας δὲ ὁ Κλεομβρότου ἐκ Λακεδαιμόνος στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων ἐξεπέμφθη μετὰ εἴκοσι νεῶν ἀπὸ Πελοποννήσου· ξυνέπλεον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριάκοντα ναυσὶ καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων πλῆθος. Καὶ ἐστράτευσαν ἐς Κύπρον καὶ αὐτῆς τὰ πολλὰ κατεστρέψαντο, καὶ ὕστερον ἐς Βυζάντιον Μήδων ἐχόντων, καὶ ἐξεπολιόρκησαν ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ. Ἦδη δὲ βιαίου ὄντος αὐτοῦ οἱ τε ἄλλοι Ἕλληνες ἤχθοντο καὶ οὐχ ἤκιστα οἱ Ἴωνες καὶ ὅσοι ἀπὸ βασιλέως νεωστὶ ἠλευθέρωντο· φοιτῶντές τε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἠξίουσιν αὐτοὺς ἡγεμόνας σφῶν γίνεσθαι κατὰ τὸ ξυγγενές καὶ Παυσανίᾳ μὴ ἐπιτρέπειν, ἣν που βιάζεται. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐδέξαντό τε τοὺς λόγους καὶ προσεῖχον τὴν γνώμην ὥς οὐ περιοψόμενοι τᾶλλά τε καταστησόμενοι ἧ φαίνοιτο ἄριστα αὐτοῖς. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι μετεπέμποντο Παυσανίαν ἀνακρινοῦντες ὧν πέρι ἐπυνθάνοντο· καὶ γὰρ ἀδικία πολλή κατηγορεῖτο αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν ἀφικνουμένων, καὶ τυραννίδος μᾶλλον ἐφαίνετο μίμησις ἢ στρατηγία.

κατεστρέψαντο: υπέταξαν

βιαίου ὄντος αὐτοῦ ἤχθοντο: δυσανασχετούσαν με τη βίαιη συμπεριφορά του

νεωστί: προσφάτως, προ ολίγου

ἧ φαίνοιτο ἄριστα αὐτοῖς: με τον τρόπο που θα τους φαινόταν καλύτερος γι' αυτούς

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Παυσανίας δὲ ὁ Κλεομβρότου ... νεωστὶ ἠλευθέρωντο**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων επιρρηματικών προσδιορισμών του κειμένου:

ἀπὸ Πελοποννήσου: είναι ..... στο .....

ἐς Κύπρον: είναι ..... στο .....

ὕστερον: είναι ..... στο .....

οὐχ ἤκιστα: είναι ..... στο .....

πρὸς τοὺς Ἀθηναίους: είναι ..... στο .....

Ἐν τούτῳ: είναι ..... στο .....

(μονάδες 6)

β. «Ἡδη δὲ βιαίου ὄντος αὐτοῦ οἱ τε ἄλλοι Ἕλληνες ἤχθοντο καὶ οὐχ ἤκιστα οἱ Ἰῶνες καὶ ὅσοι ἀπὸ βασιλέως νεωστὶ ἠλευθέρωντο·» Να εντοπίσετε το ρήμα της κύριας πρότασης και να καταγράψετε τα υποκείμενα του συγκεκριμένου ρήματος. (μονάδες 4)

Μονάδες 10